

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XI — Nr. 307

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 30 iunie 1999

SUMAR

	<u>Pagina</u>		<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 67 din 27 aprilie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. 2 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului	1-3	Decizia nr. 73 din 11 mai 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 42/1993 privind accizele la produsele din import și din țară, precum și impozitul la țiteiul din producția internă și gazele naturale	6-7
Decizia nr. 69 din 27 aprilie 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 19 lit. d) și ale art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi	3-5	Decizia nr. 82 din 25 mai 1999 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru.....	7-8

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 67

din 27 aprilie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. 2 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Florin Bucur Vasilescu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Mădălina Mădălina — magistrat

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. 2 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, excepție ridicată de Adina Claudia Dobre Novăcescu în Dosarul nr. 242/C/1997 al Judecătoriai Caransebeș.

La apelul nominal răspunde Comisia de aplicare a Legii nr. 112/1995, de pe lângă Consiliul Județean Caraș-Severin, reprezentată de Simion Constantin. Lipsește Adina Claudia Dobre Novăcescu, față de care procedura de citare se considera încheiată.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Comisiei de aplicare a Legii nr. 112/1995, de pe lângă Consiliul Județean Caraș-Severin, solicită respingerea excepției, deoarece apreciază că modul de stabilire a despăgubirilor și de limitare a întinderii reparației, în cazul prevăzut de dispozițiile legale criticate, ține seama de posibilitățile economice și financiare existente în raport cu alte necesități și priorități economice și sociale în a căror evaluare și satisfacere legiuitorul este suveran, precum și de exigențele reglementărilor internaționale la care România este parte. În susținerea celor arătate, depune la dosar Decizia civilă nr. 3.078, pronunțată la data de 26 noiembrie 1998 de Curtea de Apel Timișoara — Secția civilă.

Reprezentantul Ministerului Public arată că dispozițiile legale criticate stabilesc modalitatea reparatorie în interesul foștilor proprietari ale căror locuințe au fost trecute în proprietatea statului, iar Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 73 din 19 iulie 1995, a statuat că sunt constituționale. În final, pune concluzii de respingere a excepției.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 7 ianuarie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 1.242/C/1997, Judecătoria Caransebeș a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. 2 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului. Excepția a fost ridicată de Adina Claudia Dobre Novăcescu într-o cauză în care a solicitat ca Hotărârea nr. 214 din 31 ianuarie 1997 a Comisiei de aplicare a Legii nr. 112/1995, de pe lângă Consiliul Județean Caraș-Severin, să fie modificată parțial, în sensul majorării cuantumului despăgubirilor civile acordate pentru trei imobile situate în municipiul Caransebeș, care au fost trecute în proprietatea statului în baza Decretului nr. 92/1950.

În motivarea excepției se susține că dispozițiile legale atacate, prin limitarea despăgubirilor acordate foștilor proprietari și moștenitorilor acestora, pentru imobilele nerestituite în natură, contravin „principiului constituțional, prevăzut de art. 41 din Constituție, de protecție a proprietății private” și principiului „dreptei și prealabilei despăgubiri”.

Exprimându-și opinia, instanța de judecată apreciază excepția ca întemeiată, deoarece dispozițiile art. 13 alin. 2 din Legea nr. 112/1995 contravin art. 42 din Constituție, potrivit căruia „Dreptul la moștenire este garantat”. De asemenea, consideră că sunt încălcate atât principiul instituit prin art. 998 și 999 din Codul civil, conform căruia despăgubirea trebuie să reprezinte întotdeauna o acoperire justă și integrală a pagubei suferite, cât și principiul îmbogățirii fără justă cauză, potrivit căruia „nici o persoană nu are dreptul să-și mărească patrimoniul în detrimentul altei persoane”.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere al Guvernului se apreciază că excepția este neîntemeiată, deoarece art. 13 din Legea nr. 112/1995 nu încalcă prevederile constituționale ale art. 41 și 42, menționând în acest sens Decizia Curții Constituționale nr. 73 din 19 iulie 1995.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Excepția de neconstituționalitate privește art. 13 alin. 2 din Legea nr. 112/1995, care are următoarea redactare: „Valoarea totală a apartamentului restituit în natură și a despăgubirilor convenite pentru apartamentele nerestituite în natură și pentru terenurile aferente nu poate depăși suma veniturilor salariale medii pe economie ale unei persoane pe o perioadă de 20 de ani, calculată la data stabilirii despăgubirii.”

Acest text de lege nu privește ocrotirea dreptului de proprietate asupra locuințelor trecute în proprietatea statului sub alt regim constituțional, ci acordarea unor despăgubiri, în cuantum limitat, celor care nu se află în situațiile prevăzute de lege pentru restituirea în natură a locuințelor.

Autoarea excepției consideră însă că valoarea despăgubirilor, calculată potrivit dispozițiilor legale criticate sub aspectul constituționalității, nu reprezintă o despăgubire reală, ceea ce poate conduce la ideea că ar opera confiscarea sau renaționalizarea proprietății private prin limitarea sumei ce urmează să fie plătită ca despăgubire.

Referitor la limitarea întinderii reparației în cazul prevăzut de art. 13 din Legea nr. 112/1995, Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 73 din 19 iulie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 177 din 8 august 1995, a statuat că această limitare, având în vedere posibilitățile economice și financiare existente în raport cu alte necesități și priorități economice și sociale, în a căror evaluare și satisfacere legiuitorul este suveran, nu îndreptățește critica potrivit căreia ar fi încălcate prevederile constituționale ale art. 41. Cu privire la modul de stabilire a despăgubirilor și a întinderii acestora s-a constatat că art. 13 alin. 2 din legea menționată consacră soluții rezonabile, în concordanță cu exigențele reglementărilor internaționale avute în vedere de art. 20 din Constituție. De asemenea, s-a reținut că nu poate fi primită nici critica potrivit căreia dispozițiile legale atacate încalcă art. 42 din Constituție, care garantează dreptul la moștenire, întrucât „legea recunoaște nelimitat drepturile moștenitorilor, acestea fiind identice cu cele ale fostului proprietar, la a cărui succesiune sunt chemați”, nefiind prevăzută „nici o derogare de la normele de drept comun referitoare la procedura succesorală”.

Deoarece în cauza de față nu au intervenit elemente noi de natură să justifice schimbarea soluției, excepția de neconstituționalitate a art. 13 alin. 2 din Legea nr. 112/1995 urmează să fie respinsă.

În legătură cu argumentul invocat în opinia exprimată de instanța de judecată, potrivit căruia „prin limitarea despăgubirilor civile... se încalcă principiul instituit prin art. 998 și 999 din Codul civil...”, Curtea constată că nu înrăutățește în atribuțiile sale examinarea conformității dintre diferite dispoziții

legale, ci numai concordanța cu principiile și normele con-

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 1—3, art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 13 alin. 2 din Legea nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, excepție ridicată de Adina Claudia Dobre Novăcescu în Dosarul nr. 1.242/C/1997 al Judecătoriei Caransebeș.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 aprilie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 69 din 27 aprilie 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 19 lit. d) și ale art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Claudia Miu	— magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor art. 19 lit. d) și ale art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, excepție ridicată din oficiu de Curtea de Apel Oradea în Dosarul nr. 1.937/CA/1998 al aceleiași instanțe.

Dezbaterile au avut loc în ședința publică din 16 martie 1999, în prezența reprezentantului Ministerului Public și în lipsa părților, Societatea Comercială „Wrobel” — S.R.L. din Tășnad și Curtea de Conturi a României, legal citate, și au fost consemnate în încheierea de la acea dată, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea pentru data de 20 aprilie 1999 și apoi pentru data de 27 aprilie 1999.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 21 septembrie 1998 a Curții de Apel Oradea, pronunțată în Dosarul nr. 1.937/CA/1998 al acestei instanțe, a fost sesizată Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 19 lit. d) și ale art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi. Excepția a fost ridicată, din oficiu, în cadrul unui proces având ca obiect acțiunea în contencios administrativ introdusă de reclamanta Societatea Comercială „Wrobel” — S.R.L. din Tășnad, prin care s-a solicitat examinarea Sentinței nr. 32 din 26 noiembrie 1998 pronunțată de Curtea de Apel Oradea în ședința publică din 27 aprilie 1999.

de Conturi a județului Satu Mare în Dosarul nr. 34/1997, rămasă definitivă prin Decizia nr. 297 din 30 aprilie 1998, pronunțată de Secția jurisdicțională a Curții de Conturi a României în Dosarul nr. 57/1998 al aceleiași instanțe.

În motivarea excepției Curtea de Apel Oradea susține că dispozițiile legale atacate contravin prevederilor art. 139 alin. (1) din Constituție, care definesc Curtea de Conturi ca „organ de control, în trei domenii privind resursele financiare ale statului și ale sectorului public”, și anume cu privire la modul de formare, la modul de administrare și la modul de întrebuințare. Se arată că modul de formare a resurselor financiare se referă la elementele componente ale bugetului de stat, bugetului unităților administrativ-teritoriale și instituțiilor publice. Se susține în continuare că dispozițiile art. 17 lit. a)—f) din Legea nr. 94/1992 reglementează controlul modului de formare a resurselor financiare. Se mai susține că prin dispozițiile art. 19 lit. d) din legea anterior menționată se prevede competența Curții de Conturi de a efectua controale la toate persoanele juridice care nu își îndeplinesc obligațiile financiare față de stat, la unități administrativ-teritoriale și la instituții publice, iar prin art. 77 alin. (3) din aceeași lege este reglementată competența Colegiului jurisdicțional să dispună virarea sumelor datorate de persoana juridică verificată, inclusiv a dobânzilor și a majorărilor de întârziere, atunci când constată în sarcina sa abateri cu caracter financiar, ce constau în neîndeplinirea obligațiilor sale financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale sau către instituțiile publice. Competențele stabilite prin dispozițiile art. 19 lit. d) și ale art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 „transformă Curtea de Conturi în organ de control privind executarea creanțelor bugetare de către contribuabili, persoane juridice, competență ce depășește limitele Constituției”. În continuare se precizează că, în ceea ce privește controlul asupra modului de formare a resurselor financiare, prevăzut la art. 139 alin. (1) din Constituție, „ca atribut al Curții de Conturi, se referă la alcătuirea acestor fonduri, atribuții concretizate în art. 17 lit. a)—f) din Legea nr. 94/1992”,

de control asupra modului de executare și de încasare a creanțelor bugetare datorate de contribuabili, persoane juridice. Se susține, de asemenea, că, potrivit prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 70/1997, „verificarea și controlul asupra modului de executare a creanțelor bugetare sunt date de competența organelor fiscale ale Ministerului Finanțelor”. În felul acesta, extinzându-se competența Curții de Conturi, s-a ajuns ca în aceeași materie, a modului de încasare a creanțelor bugetare, să existe două organe fiscale, dintre care unul este Curtea de Conturi, cu încălcarea art. 139 alin. (1) din Constituție.

În conformitate cu prevederile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Guvernul, în punctul său de vedere, apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată pentru următoarele motive:

Dispozițiile art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 sunt în deplină concordanță cu prevederile art. 139 alin. (1) din Constituție, „care instituie controlul Curții de Conturi asupra modului de formare, administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public”. Acest control îl include și pe cel „asupra surselor financiare ale bugetului de stat, fără deosebire de natura capitalului societății comerciale în sarcina căreia se instituie obligații financiare”. Întrucât accizele, taxele vamale, majorările de întârziere constituie resurse financiare de alimentare a bugetului de stat, Curtea de Conturi este competentă ca, exercitând controlul privind formarea resurselor financiare ale statului, să verifice dacă și în ce mod persoanele juridice își îndeplinesc obligațiile financiare către stat. Se consideră că prevederile art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 sunt, de asemenea, în concordanță cu dispozițiile art. 139 alin. (1) din Constituție. Textul legal citat stabilește măsura prin care se finalizează activitatea de control exercitată de organele Curții de Conturi.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției, și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Potrivit art. 144 lit. c) din Constituție și art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția ridicată.

Art. 19 lit. d) și art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, criticate ca neconstituționale, prevăd:

— Art. 19: „*Curtea de Conturi poate hotărî efectuarea de controale și la alte persoane juridice decât cele menționate la art. 18, care: [...]*

d) nu-și îndeplinesc obligațiile financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale și instituțiile publice.”;

— Art. 77 alin. (3): „*În cazul în care abaterea cu caracter financiar constă în neîndeplinirea de către o persoană juridică în cele prevăzute de art. 18 și 19 a obligațiilor financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale sau instituțiile publice, Curtea constituțională dispune și virarea sumelor datorate de aceasta, inclusiv a dobânzilor și majorărilor de întârziere datorate*

instituții publice ale altor persoane juridice decât cele menționate la art. 18 și art. 19 lit. a)–c) din aceeași lege, se întemeiază pe dispozițiile art. 139 alin. (1) din Constituție. Potrivit acestor prevederi constituționale, „*Curtea de Conturi exercită controlul asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public*”.

Conform art. 16 alin. (1) din Legea nr. 94/1992, care este în concordanță cu dispozițiile constituționale ale art. 139 alin. (1), „*Curtea de Conturi își exercită funcțiunea de control asupra modului de formare, de administrare și de întrebuințare a resurselor financiare ale statului și ale sectorului public, precum și asupra modului de gestionare a patrimoniului public și privat al statului și al unităților administrativ-teritoriale*”. Față de această dispoziție legală îndeplinirea obligațiilor financiare la care se referă art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 nu poate intra în sfera administrării sau întrebuințării resurselor financiare, întrucât acestea privesc resurse constituite ce nu sunt cuprinse în sfera sintagmei „formarea resurselor financiare ale statului și sectorului public”, care implică stabilirea și emiterea titlurilor executorii în vederea constituirii acestor resurse, precum și urmărirea executării titlurilor. Atât emiterea titlului, cât și executarea lui se includ în sfera drepturilor ce revin statului și unităților sectorului public, în calitate de creditori, pe când îndeplinirea de către debitori a obligațiilor de plată face parte din sfera dreptului de proprietate al acestora, în temeiul căruia ei se pot opune creanței. De aceea în noțiunea de formare a resurselor financiare nu intră și îndeplinirea de către debitori a obligațiilor rezultând din titlurile executorii.

În cazul în care controlul Curții de Conturi se extinde, așa cum rezultă din susținerile autorului excepției, și asupra executării de către debitori a obligațiilor de plată, înseamnă că verificarea se îndreaptă asupra activității debitorilor în loc să privească activitatea organelor statului, legată de emiterea și de executarea titlurilor executorii, ca element esențial al disciplinei și politicii financiare a statului. Prin această deplasare a obiectivelor controlului se ajunge la nerealizarea scopului esențial, și anume asigurarea controlului activității organelor de stat în domeniul financiar. De altfel, controlul statului asupra unităților debitoare față de bugetul de stat, nesupuse controlului Curții de Conturi, se execută de către Ministerul Finanțelor în temeiul art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 70/1997 privind controlul fiscal. Conform acestuia „*Sunt supuși controlului fiscal, potrivit dispozițiilor prezentei ordonanțe, contribuabilii persoane fizice și juridice, române și străine, precum și asociații fără personalitate juridică, cărora le revin, potrivit reglementărilor legale în vigoare, obligații fiscale*”, iar în conformitate cu art. 4, „*În sensul prezentei ordonanțe, prin impozite se înțelege sumele datorate, potrivit legii, bugetului de stat și bugetelor locale, precum și orice alte sume care constituie venituri de natură fiscală, a căror administrare revine Ministerului Finanțelor*”.

Cele arătate se referă exclusiv la persoanele juridice ce nu fac parte din sectorul public. Pentru persoanele juridice din sectorul public, potrivit art. 139 din Constituție, controlul Curții de Conturi privește și modul de administrare și de utilizare a resurselor, ceea ce implică, în sensul art. 17 din Legea nr. 94/1992, îndeplinirea obligațiilor financiare la care se referă art. 19 lit. d) din aceeași lege. Sfera sectorului public este definită de Legea nr. 94/1992 prin prevederile art. 18 lit. c)–e) și ale art. 19 lit. a)–c), care stabilesc:

— Art. 18 lit. c)–e): „*Sunt supuse controlului prevăzut de art. 17: [...]*

c) regiile autonome;

d) societățile comerciale la care statul, unitățile administrativ-teritoriale, instituțiile publice sau regiile autonome dețin, singure sau împreună, integral sau mai mult de jumătate din

e) organismele autonome de asigurări sociale sau de altă natură, care gestionează bunuri, valori sau fonduri, într-un regim legal obligatoriu, în condițiile în care prin lege sau prin statutele lor se prevede acest lucru.”;

— Art. 19 lit. a) — c): „Curtea de Conturi poate hotărî efectuarea de controale și la alte persoane juridice decât cele menționate la art. 18, care:

a) beneficiază de garanții guvernamentale pentru credite, de subvenții sau de alte forme de sprijin financiar din partea statului, a unităților administrativ-teritoriale sau a instituțiilor publice;

b) administrează, în baza unui contract de concesiune sau închiriere, bunuri aparținând domeniului public sau privat al statului sau al unităților administrativ-teritoriale;

c) desfășoară o activitate economică la care persoanele juridice menționate la art. 18 participă cu mai puțin de 50% la formarea capitalului social.“

În toate aceste situații statul este implicat direct și hotărâtor în însăși activitatea societăților comerciale, a instituțiilor sau a regiilor autonome la care se referă dispozițiile legale sus-menționate. Dar, în ipoteza prevăzută la art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992, respectiv efectuarea de controale și la alte persoane juridice decât cele menționate la art. 18, care nu își îndeplinesc obligațiile financiare către stat, unitățile administrativ-teritoriale și instituțiile publice, statul nu are o asemenea participare, astfel încât persoanele juridice respective nu fac parte din sectorul public. Pentru considerentele arătate anterior nu se poate susține nici că obligațiile financiare, care nu sunt numai de ordin fiscal, ci pot fi și contractuale etc., intră în sfera sectorului public.

Specializarea funcțională și delimitarea atribuțiilor ce revin diferitelor categorii de autorități publice constituie o cerință constituțională ce rezultă din rigorile principiului separației puterilor în stat. De aceea, competenței administrației publice, în speță a organelor din sistemul Ministerului Finanțelor, așa cum este stabilită prin Ordonanța Guvernului nr. 70/1997, nu i se poate substitui, în ipoteza prevăzută la art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992, o altă autoritate publică, respectiv Curtea de Conturi, fără ca o asemenea situație să nu reprezinte o atingere a fundamentelor constituționale ale specializării autorităților publice, cu consecințe negative în ceea ce privește responsabilitatea acestor autorități și funcționarea serviciilor publice statale. În temeiul art. 18 din Legea nr. 94/1992, Curtea de Conturi controlează statul și unitățile administrativ-teritoriale, în calitate de persoane juridice de drept public, cu serviciile și instituțiile lor publice, autonome sau nu.

În sfârșit, mai trebuie subliniat că acceptarea soluției legislative cuprinse la art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992

ar putea conduce, pentru identitate de rațiuni, la o interpretare, desigur exagerată, dar nu imposibilă, în sensul extinderii controlului Curții de Conturi chiar și asupra persoanelor fizice.

Pe baza considerentelor de mai sus Curtea s-a pronunțat cu privire la constituționalitatea art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 prin Decizia nr. 28 din 23 februarie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 178 din 26 aprilie 1999, constatând că aceste dispoziții legale sunt neconstituționale.

Într-o atare situație, când Curtea a constatat neconstituționalitatea dispoziției legale printr-o decizie anterioară, acea dispoziție legală nu mai poate face obiectul excepției de neconstituționalitate, operând o cauză de inadmisibilitate, în temeiul art. 23 alin. (3) și (6) din Legea nr. 47/1992, republicată. În situația în care excepția este inadmisibilă, instanța judecătorească trebuie să o respingă printr-o încheiere motivată.

Se reține însă că, în speță, această cauză de inadmisibilitate s-a ivit după data de 21 septembrie 1998, când s-a pronunțat de către instanța de judecată încheierea de sesizare a Curții și, prin urmare, la acea dată excepția de neconstituționalitate era admisibilă, devenind inadmisibilă ulterior.

II. În ceea ce privește neconstituționalitatea prevederilor art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992, Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 185 din 17 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 52 din 5 februarie 1999. Prin această decizie, respingându-se excepția de neconstituționalitate, s-au reținut în esență următoarele: art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 cuprinde norme de procedură jurisdicțională referitoare la încălcarea legii fiscale și de executare a titlului de creanță al statului întocmit de organul de specialitate sau de persoanele împuternicite potrivit legii, norme ce au la bază prevederile constituționale ale art. 139 alin. (2) și ale art. 45 din Legea nr. 94/1992, precum și normele de drept material cuprinse în Legea nr. 69/1993 și în Legea nr. 27/1994. Dispozițiile art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992 nu înfrâng prevederile art. 138 alin. (1) din Constituție, potrivit cărora „*Impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului de stat și ale bugetului asigurărilor sociale de stat se stabilesc numai prin lege*“.

Cele statuate prin decizia menționată își mențin valabilitatea și în cauza de față, deoarece nu au intervenit elemente noi de natură să determine schimbarea soluției pronunțate.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 19 lit. d) din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, excepție ridicată din oficiu de Curtea de Apel Oradea în Dosarul nr. 1.937/CA/1998.

Respinge excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 77 alin. (3) din Legea nr. 94/1992, ridicată în același dosar de aceeași instanță de judecată.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 27 aprilie 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent șef,

Clara

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 73

din 11 mai 1999

**referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 42/1993
privind accizele la produsele din import și din țară, precum și impozitul la țiteiul
din producția internă și gazele naturale**

Lucian Mihai — președinte
Costică Bulai — judecător
Constantin Doldur — judecător
Kozsokár Gábor — judecător
Ioan Muraru — judecător
Nicolae Popa — judecător
Lucian Stângu — judecător
Romul Petru Vonica — judecător
Paula C. Pantea — procuror
Carmen Daniela Manea — magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 42/1993 privind accizele la produsele din import și din țară, precum și impozitul la țiteiul din producția internă și gazele naturale, excepție ridicată de Gică Preda în Dosarul nr. 4.688/1997 al Tribunalului Iași.

La apelul nominal răspunde autorul excepției, Gică Preda, lipsind Direcția generală a finanțelor publice și controlului financiar de stat a județului Iași, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, autorul excepției solicită admiterea acesteia.

Reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției ca fiind inadmisibilă.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 4 februarie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 4.688/1997, Tribunalul Iași a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 18 din Legea nr. 42/1993 privind accizele la produsele din import și din țară, precum și impozitul la țiteiul din producția internă și gazele naturale, ridicată de inculpatul-apelant Gică Preda cu ocazia judecării apelului formulat împotriva Sentinței penale nr. 1.904 din 20 mai 1997, pronunțată de Judecătoria Iași.

În motivarea excepției s-a susținut că dispozițiile art. 18 din Legea nr. 42/1993, care prevăd că pe lângă accizele, impozitele și taxele datorate plătitorul este obligat și la o sumă egală cu valoarea obligației datorate, încalcă prevederile art. 41 alin. (8) din Constituție, privitoare la protecția proprietății, potrivit căroră „*Bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni sau contravenții pot fi confiscate numai în condițiile legii*”. Or, în speță, obiectul infracțiunii fiind suma reprezentând accize necalculate și neplătite, numai acestea pot fi confiscate. Suma egală cu suma datorată excede valorii ce face obiectul infracțiunii, astfel că această prevedere încalcă dispozițiile art. 41 alin. (7) din Constituție. În sensul acestui text constituțional, caracterul licit al dobândirii bunurilor fiind prezumat, un bun sau o sumă dobândită licit nu poate fi confiscată.

Exprimându-și opinia instanța apreciază că dispozițiile art. 18 din Legea nr. 42/1993 sunt neconstituționale.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

În punctul de vedere comunicat de președintele Camerei Deputaților se consideră că excepția de neconstituționalitate

bilă, întrucât textul de lege criticat a fost abrogat în întregime prin art. 38 alin. 2 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor taxe indirecte. Ordonanța de urgență nu a preluat în cuprinsul său dispozițiile art. 18 din Legea nr. 42/1993 pentru a putea vorbi de o continuitate a regimului juridic în punctul care face obiectul excepției de neconstituționalitate. Potrivit art. 23 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea Constituțională decide numai asupra excepțiilor ridicate în fața instanțelor judecătorești privind neconstituționalitatea unei legi sau a unei ordonanțe în vigoare, de care depinde soluționarea cauzei. De aceea, se arată că Tribunalul Iași ar fi trebuit să aplice dispozițiile art. 23 alin. (6) din Legea nr. 47/1992, republicată, și să respingă excepția de neconstituționalitate prin încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

Guvernul, în punctul său de vedere, consideră că excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 42/1993 este întemeiată, deoarece suma la care se referă textul de lege criticat excede obiectului infracțiunii, formată din valoarea accizelor sau a impozitelor stabilite, obligarea la plata acesteia fiind contrară dispozițiilor art. 41 alin. (8) din Constituție, conform căroră numai bunurile destinate, folosite sau rezultate din infracțiuni ori contravenții pot fi confiscate, în condițiile legii. Or, această sumă face parte din bunurile contribuabilului, al căror caracter licit se prezumă și care nu pot fi confiscate, conform dispozițiilor art. 41 alin. (7) din Constituție. Plata acestor sume echivalează prin efecte cu o confiscare, contravenind deci art. 41 alin. (7) din Constituție. În acest sens s-a pronunțat Curtea Constituțională în Decizia nr. 97 din 9 iulie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 4 august 1998, Decizia nr. 167 din 10 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 77 din 24 februarie 1999, și în Decizia nr. 169 din 10 decembrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 65 din 16 februarie 1999, toate referitoare la excepțiile de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 87/1994 pentru combaterea evaziunii fiscale, dispoziții asemănătoare celor prevăzute în art. 18 din Legea nr. 42/1993.

Președintele Senatului nu a comunicat punctul său de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al președintelui Camerei Deputaților, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale atacate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

În temeiul art. 144 lit. c) din Constituție și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, Curtea a fost legal sesizată și este competentă să soluționeze excepția de neconstituționalitate invocată.

Excepția de neconstituționalitate privește dispozițiile art. 18 din Legea nr. 42/1993, potrivit căroră „*Deosebit de sancțiunea prevăzută la alineatul precedent, plătitorii au obligația să plătească accizele sau impozitul la țiteiul din producția internă și gazele naturale, după caz, stabilite, inclusiv majorările de întârziere, precum și o sumă egală cu valoarea obligațiilor datorate*”.

Curtea constată că prevederile art. 18 alin. 2 din Legea nr. 42/1993, ca de altfel întreaga lege, au fost abrogate prin dispozițiile art. 38 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 privind regimul accizelor și al altor taxe indirecte, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 380 din 29 decembrie 1997, aprobată prin Legea nr. 196 din 27 octombrie 1998, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 417 din 5 noiembrie 1998, iar în conținutul noului act normativ nu s-a mai menținut soluția legislativă reglementată de textul atacat. Prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 82/1997 dispoziția ce face obiectul excepției de neconstituționalitate a fost abrogată începând cu data de 1 ianuarie 1998, ast-

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge ca inadmisibilă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 18 din Legea nr. 42/1993 privind accizele la produsele din import și din țară, precum și impozitul la țiteiul din producția internă și gaze naturale, excepție ridicată de Gică Preda în Dosarul nr. 4.688/1997 al Tribunalului Iași.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 11 mai 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Carmen Daniela Manea
Întrucât magistratul-asistent
Carmen Daniela Manea nu mai deține
această calitate, în temeiul art. 261
din Codul de procedură civilă,
în locul său semnează

Magistrat-asistent șef,
Claudia Miu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 82 din 25 mai 1999

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Paula C. Pantea	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, ridicată de Asociația familială „Lion” din Suceava în Dosarul nr. 8.610/1998 al Tribunalului Iași.

La apelul nominal răspunde Dumitru Pintilie, asociat unic la Societatea Comercială „Dacia” — S.R.L. din Pașcani, lipsind Asociația familială „Lion” din Suceava, față

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Societății Comerciale „Dacia” — S.R.L. din Pașcani, solicită respingerea excepției invocate.

De asemenea, reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența Curții, pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

Prin Încheierea din 9 februarie 1999, pronunțată în Dosarul nr. 8.610/1998, Tribunalul Iași a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, ridicată de Asociația familială „Lion” din Suceava, cu ocazia judecării apelului formulat împotriva Sentinței civile nr. 2.992 din 25 mai 1998, pronunțată de Judecătoria Pașcani, în contradicție cu Societatea Comercială „Dacia” — S.R.L. din Pașcani.

În motivarea excepției se susține că Legea nr. 146/1997

deoarece perceperea de taxe de timbru pentru cererea formulată în justiție împiedică liberul acces la justiție. De asemenea, se consideră că această lege încalcă și prevederile art. 16 din Constituție privind egalitatea în drepturi, prin aceea că, pentru a putea fi aplicată, trebuie completată cu legea răspunderii ministeriale, care să instituie răspunderea pentru modul în care sunt gestionați banii publici.

Instanța, exprimându-și opinia asupra excepției, în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (4) din Legea nr. 47/1992, republicată, arată că aceasta este „...vădit nefondată, întrucât, astfel cum s-a statuat prin mai multe decizii, accesul liber la justiție, drept înscris în art. 21 din Constituție, nu presupune gratuitatea acestuia, deoarece justiția este un serviciu public al statului...”. În ceea ce privește neadoptarea până în prezent a legii răspunderii ministeriale, „Tribunalul consideră că nu există o legătură nemijlocită între administrarea justiției și problema răspunderii membrilor autorităților administrative centrale pentru gestionarea bugetului de stat, nici o dispoziție legală în vigoare necondiționând plata taxelor judiciare de timbru de răspunderea ministerială”.

Potrivit art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, au fost solicitate punctele de vedere ale președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

Guvernul, în punctul său de vedere, se referă la jurisprudența Curții Constituționale și consideră că excepția de neconstituționalitate este nefondată, deoarece accesul la justiție nu înseamnă gratuitatea justiției.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, notele scrise, depuse de autoarea excepției, susținerile părții prezente, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 144 lit. c) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 13 alin. (1) lit. A.c) și al art. 23 din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii nr. 146/1997 privind taxele judiciare de timbru, ridicată de Asociația familială „Lion” din Suceava în Dosarul nr. 8.610/1998 al Tribunalului Iași.

Definitivă.

Pronunțată în ședința publică din data de 25 mai 1999.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,

LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Doina Suliman

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2—4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București,
cont nr. 30.98.12.301 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București.
Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București,
Str. Blanduziei nr. 1, sectorul 2, telefon 211.57.30.
Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 668.55.58 și 335.01.11/2178.

